

Szerkesztőség:
Templomudvar 2. szám
Kiadóhivatal:
Sándor király-utca 9. sz.
Sürgőnycim: Délbácska
Telefonszám: 137

DÉLBÁCSKA

Előfizetési árak:
Egy hóra - - 20 dinár
Negyedévre - 60 dinár
Félévre - - 120 dinár
Egyes szám ára:
1 DINAR

NOVISAD, 1922 november 4 || POLITIKAI NAPILAP || III. évf. 246. szám Szombat

Egy magyar képviselő

mondott beszédet néhány nappal ezelőtt a román parlamentben. A Románia jogára alá került kétmilliónyi magyarság ugyszólván egyetlen képviselőjének, Sándor Józsefnek a bukaresti parlamentben elmondott beszéde határhő a romániai magyarság életében. Ezt a beszédet ehelyütt adjuk azért, mert elmondása előtt a parlament elnöke bizalmasan arra kérte Sepsiszentgyörgy magyar képviselőjét, álljon el a beszédétől, mert „a szenvedélyek példátlan kitörésétől” tart. Sándor József, a romániai Erdély magyarságának képviseletében erre a következőket mondotta el a parlament nyílt ülésén:

— Elmentünk Gyulafehérvárra az Ur Jézus Krisztus azon parancsa szerint: add meg a császárnak azt, ami a császáré és Istennek, ami az Istené. Megadtuk a királynak, ami az övé és követeljük Istennek, ami az Istené. Fajszeregetünk hitvallását letettük ama deklarációban, amelyet a koronázás alkalmával a királyhoz benyújtottunk. Fundamentális pontja ennek, hogy mi nemzeti individualitásnak, közjogi alanynak tartjuk magunkat, mint magyar kisebbség és ebből foly reánk nézve az autonómia. El vagyunk határozva harcolni ezért nyíltan és őszintén, magyar karakterrel, s alkotmányos uton ellene fogunk állani minden atomizáló és elporlasztó törekvésnek, mely a divide et impera elve alapján csak egyénenként akar venni és kezelni minket. Mi a divide et impera elvét elavultnak tartjuk, s mint magyarok ellentállunk minden ilyen és hasonló törekvésnek, ahogyan ellentállottak évszázadokon át a Habsburg monarchiában is. Ha önök elismerik a mi politikai hitvallásunkat bennünk őszinte és becsületes polgárokra fognak találni, ellenkező esetben készek vagyunk harcolni és szenvedni a katekombákig is.

Csak ennyi volt az a bátor beszéd, amely után „példátlan vihart” várt az elnök. A beszéd elhangzása után az összes miniszterek tapsoltak és a román parlament minden képviselője lelkes éljenzéssel honorálta a bátor hitvallást. Sándor József, Sepsiszentgyörgy magyar képviselőjének bukaresti beszéde, tapsoló miniszterek és éljenző parlament között eseménye nemcsak Románia, de az összes utódállamok magyarságának. Beszéde bizonyosság arra, ha a magyar törekvések alaphangját a magyar lélek adja meg, sikere mindig őszintébb és hatása mindig igazabb, mint amikor a kisebbségi érdekek védelmében a gyurható paragrafusok szótornáján keresztül a spekulatív lélek kutatja a kisebbségi igazságok papirosbástyáit.

Sándor József bukaresti parlamenti beszéde tanulság nekünk, s szavait összehasonlítjuk azokkal a szavakkal, amelyeket itt eddig a mi képviseletünkben mondtak

el. S a mérlegre tett kijelentésekből eldobattatnak azok, amelyek könnyűeknek találhatnának. Nemcsak a szavak, elmondóik is. Mintha nekünk izent volna Sepsiszentgyörgy magyar képviselője.

Mussolini nem akar háborút

Az ellenintézkedések hatása Rómában

Egy nagyobb fascista csoport ma benyomult a római szovjetküldöttség helyiségeibe, amelyet szétromboltak. Lapjelentések szerint ennek a rombolásnak diplomáciai következményei lesznek.

Francia politikai körökben általános az a felfogás, hogy Mussolini programja veszedelmes Európára. Ha Mussolini Olaszország minden nemzeti kívánságának kielégítését követelné, elkerülhetetlen a háború.

Mussolini ma az általános leszerelésről tárgyalásokat folytatott a rendőrhatalóságokkal és a fascista főparancsnokságokkal. Remélik, hogy a leszerelés a fascistáknak a Rómából való kivonulása után befejeződik. — Az Avanti épületét a rendőrség visszaadta a szociálistáknak.

De Stefani, az új kormány pénzügyminisztere, hosszasan tárgyalt Luzzatti volt pénzügyminiszterrel.

Párisi jelentés szerint Mussolini kijelentette, neki mindegy, hogy Olaszországban kisebbségi vagy többségi kormány uralkodik-e. Ha a pártok nem működnek vele együtt, tiszta fascista kormányt alakít, mert háromezer szervezett polgárra támaszkodik.

Turinban a hatóságok a szociálistáknak vissza akarták adni a munkás-

kamarát, mire a fascisták ezt felgyújtották.

Róma. (Eredeti táv.) Mussolini ma fogadta a Rómában akkreditált külföldi követeket s ez alkalommal hosszasan tárgyalt Antonijevics követtel is. Mussolini kifejtette, hogy az új olasz kormány is békében és egyetértésben kíván élni szomszédaival. Ezért figyelmeztette Antonijevicsset arra a kellemetlen benyomásra, melyet jugoszláv csapatoknak az olasz határon való koncentrációja váltott ki Olaszországban. Arra kérte tehát a követet, hasson oda kormányánál, hogy ezeket az intézkedéseket a két állam szomszédi jóviszonya érdekében vonja vissza.

Beograd. (Eredeti táv.) A minisztertanács mai ülésén Pasics és Nincics referáltak a külügyi helyzetről kapcsolatban az olasz eseményekkel. Nincics azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy az új fascista-kormány sem fogja felbolygatni azt a jó viszonyt mely Olaszország és Jugoszlávia között az utóbbi időben kifejlődött. Mindazonáltal a kormány továbbra is szorgalmazni fogja a rapallói szerződés értelmében a dalmáciai III. zóna esedékessé vált kiürítést és a szerződésnek az olasz parlament által való ratifikálását.

Cáfolják a szultán detronizálásáról szóló hirt

Páris. (Eredeti táv.) A Chicago Tribune szerint a szultán detronizálásáról elterjesztett hírek valótlanok. Az igazság az egész ügyben, hogy az angolai nemzetgyűlésen Riza Nurri bey azt a javaslatot tette, hogy a szultánnak csak az egyházi hatalmát hagyják meg, a világit ellenben nem. Nurri bey szerint a szultán csak kalifa maradna. A javaslat felett hosszú vita indult meg, mely azonban nem vezetett döntéshez. Ezért a kérdés tanulmányozásával egy parlamenti bizottságot bíztak meg azazal a kötelezettséggel, hogy jelentését terjessze a nemzetgyűlés elé.

Párisba olyan hírek érkeztek, hogy Drinápolynál a kemalista csapatok egy 13 főből álló francia osztagot felkoncoltak. A hír a közvéleményt rendkívül felizgatta. Politikai körökben azt hiszik, hogy az esemény — ha valnak bizonyul — befolyással lehet a török hely-

zetre a lausannei konferencián.

Tordien a török kérdést tárgyalva erős támadást intéz Poincaré keleti politikája ellen, melyről azt mondja, hogy az teljesen Franklin Bouillon hatása alatt áll. Tardin szerint Franciaország magatartása a török kérdésben nemcsak Angliát, hanem Amerikát is elidegeníti Franciaországtól, ami azzal a következménnyel jár, hogy a franciák előbb-utóbb magukra maradnak.

Charpy tábornok, a thrakiai ellenőrző szövetséges csapatok vezetője azt az utasítást kapta, hogy szállja meg Karaagacsot és Drinápolyt szemben állja útját a törököknek, ha át akarnának lépni a Marica folyón. A szövetségesek ugyanis nem hajlandók megengedni a törökökkel kötött egyezmény megsértését és azért konstantinápolyi megbízottjaik útján kijelentették, hogy nem tűrik a mudaniai egyezmény meg-

sértését. A porta még nem válaszolt. Párisba érkezett jelentések szerint Törökországban nagy alkotmányjogi reformokat készülnek életbe léptetni. A tervek szerint az országot ezentul a nemzetgyűlés fogja kormányozni, államfő és miniszterek nem lesznek. A vezetőembereket a nemzetgyűlés szemeli ki és a végrehajtó szervezet a nemzetgyű-

lés elnökének irányításával tanácskozik. Minden kormányintézkedés előbb a nemzetgyűlés elé kerül.

Párisi jelentések szerint sokan a szultán utódjául a trónon Abdul Medzsidet szeretnék, mert azt hiszik, hogy felvilágosodott török léte megfogja adni Törökországnak a szükséges alkotmányos jogokat.

Anglia és Franciaország a török kérdésben egyetértenek

Páris. (Eredeti táv.) Anglia és Franciaország közös programmal mennek a keleti konferenciára. Egy francia diploma a konferenciáról azt mondta, hogy

Anglia és Franciaország célja a tenger-szorosok szabadságát biztosítani. Ezt nem zárja ki a török nép kérelme, minden megszorítás nélküli függetlenség.

Jugoszlávia, Románia, Görögország és Bulgária egységesen lépnek fel a lausannei konferencián?

Stambulinszki hétfőn jön Beogradba

Beograd. (Eredeti táv.) Sztabulinszki a bolgár kormányelnök jelenleg Bukarestben tartózkodik, ahol tárgyalásokat folytat Duka román külügyminiszterrel az aktuális közel keleti kérdésekkel kapcsolatban. Hétfőn a bolgár miniszterelnök Beogradba érkezik, ahol tárgyalni fog Pasics miniszterelnökkel és Nincsics külügyminiszterrel. *Politika*

görög külügyminiszter már holnap érkezik Beogradba.

Mint tudósítónk értesül a négy állam minisztereinek tanácskozásai azt célozzák, hogy a keleti konfliktusban érdekelt államok egyezzenek meg maguk között az összes függő kérdésekben, még mielőtt a lausannei békekonferencia f. hó 13.-án összeül.

Újévre elkészül a tisztviselői törvény

A jogászok és tanítók panasza

Beogradból jelentik: A vasárnapi tisztviselői kongresszus határozata folytán a kongresszus elnöke Jovánovics Ljubomir az egyes tartományi tisztviselői szervezetek képviselőivel megjelent Lukinics parlamenti elnökkel, Trifunovics Misa törvényelőkészítő-bizottsági elnökkel és az egyes parlamenti klubokban, ahol átadván a vasárnapi kongresszuson elfogadott rezolúciókat azt a kérelmet terjesztette elő, hogy sietessék a tisztviselői törvény tárgyalását, mert a tisztviselők nyomorgása már tűrhetetlen mértéket öltött.

Lukinics elnök megígérte, hogy mihelyt a törvényelőkészítő-bizottság letárgyalja a törvényt ő a maga részéről mindent el fog követni, hogy

a parlament plénuma azt minél hamarabb letárgyalja és tető alá hozza. Hasonló ígéretet tett a maga részéről Trifunovics Misa is.

A tisztviselői törvénnyel foglalkozó törvényelőkészítő-bizottsági szekció ma quorum híján ismét nem tarthatott ülést, mivel a képviselők legnagyobb része távol van Beogradtól. Holnapra azonban valószínűleg sikerül a szekciót ülésre összehozni, úgy hogy hétfőn a törvényjavaslat már a bizottság plénuma elé kerülhet. Ugyancsak hétfői ülésén foglalkozni fog a törvényelőkészítő-bizottság a tanítók panaszával is, akik az új törvény néhány szakaszát sérelmezik, valamint az országos jogászkongresszus kifogásait a bírói és ügyvédi pragmatika ellen.

Egy cseh képviselő a kisantant államainak

nemzetiségi politikájáról

A „Die Zukunft” című új bécsi napilap, amely rövid fennállása ellenére is ma már a legkomolyabb és legnívósabb szabadelvű bécsi napilapok közé tartozik, érdekes beszélgetést közöl prágai tudósítójának tollából egy „ismert nevű cseh képviselővel”. A „Die Zukunft” prágai tudósítója bevezetesként elmondja, hogy az illető képviselőhöz régi barátság fűzi és ezért az, amikor a csehszlovákiai kisebbségek helyzetéről kérdést intézett hozzá, egész lesztelentül a következőket mondotta:

— Egészen hamis politikailag az a beállítás, hogy lehetséges-e az állampolitikát tartósan a nemzeti elnyomásra alapítani, vagy hogy ez a rendszer megfelel-e a realpolitika követelményeinek. Hibás az a kérdés, hogy vajjon realpolitika-e az, ha arra törekszünk, hogy kiirtsunk és nyomorba döntünk egy olyan nagyszámú és derék néptörzset, mint a cseh-németek. A dolog azonban nem így áll, hogy mi saját erőnkkel építettük fel államunkat. Így tehát nem is rendezhetjük be kizárólag saját kívánságaink és terveink alapján. Igen sokra becsülöm, amivel magunk is hozzájárultunk a csehszlovák köztársaság életrehozásához, azonban ép oly jól tudom, hogy célunkat sohasem értük volna el, ha mások, főként Franciaország, nem támogattak volna bennünket oly erősen. Szeretből, gavallériából, vagy idealizmusból ez a támogatás nem történt, hanem csak igen reális és igen egészséges érdekből. Szükséges-e, hogy ezt az érdeket megnevezem és bővebben kifejtssem?

— Aligha hiszem, mivel mindenki egé-

szen jól tudja, hogy a franciák számára nem volt más háborus cél és ma sincsen más békepolitika, minthogy a német ellenséget, ha nem is örökre, de a lehető leghosszabb időre annyira elintézzék, amennyire ez csak lehetséges. Így tehát egészen természetes, akár írásbeli, akár pedig szóbeli kötelezettséget vállaltunk, hogy a franciák örök ellenségét a mi ellenségünknek is tekintjük és állampolitikánkat feltételek nélkül úgy állítjuk be, hogy az minden tekintetben a németek ellen irányul.

Ezt Ön valószínűleg mind jól tudja, így tehát ezekből levonhatja az egyenes következtetéseit és választ adhat kérdéseire és panaszaira. Vajjon mi érdeke lett volna Franciaországnak egy olyan csehszlovák állammal szemben, amely németjeivel nemzeti és gazdasági békét köt, biztosítja nekik a csorbítatlan örendelkezési jogot és az állam intézésébe való beleszólást és így olyan utra tér, amely végül a Németországhoz való közeledésre és a Németországgal szemben való politikai semlegességre vezet?

Higye meg, a franciák is vannak annyira okosak, hogy tudják azt, hogy a csehek tartós és őszinte kiegyezése a cseh-németekkel hízagot támaszt azon a védelmi fronton, amelyet Franciaországnak Németországgal szemben a Keleten is meg kell vívnia és meg kell alkotnia, ha biztonságban akar élni. Tudom jól, hogy erre avval lehet reflektálni, hogy vajjon nem veszélyezteti magát az államot egy olyan állampolitika, amely a nemzeti türelmetlenség alapul és elnyomással, valamint igaz-

ságtalansággal kormányoz!

Mi, ellentétben e németekkel, a gondolkodók és költők népével, javíthatatlan realisták vagyunk. Mi a mával és a holnappal számolunk és a következő évszázadokra vonatkozó gondolat azoknak engedjük át, akiknek abból hasznuk, vagy kárunk lesz. Nekünk a ma vagy a holnap nem fog kárt hozni, abban biztos vagyok. Az a politika ugyanis, amit mi csinálunk, az egyetlen, amely Franciaországgal való érdekközösségünket szolgálja és számunkra azt a pozíciót biztosítja, amellyel ma rendelkezünk.

Ennek a politikának más igazolása talán nincsen, azonban ez az igazolás mégis igen nagy súlyu, mivel így hangzik. mi nem cselekedhetünk másként!

Nemzetközi iskolaügyi osztályt alakít a Népszövetség

Bécsi tudósítónk jelenti: A Népek Szövetsége eddig csak politikai és gazdaság tekintetben vitatta meg a világrend újjászervezésének a módjait, míg a kulturális vonatkozásokra mintha nem helyezett volna nagyobb súlyt. Az ugynevezett legyőzött államokban a felnövekvő nemzedék iskolázása — az általános nyomorúság következtében — nélkülözi azokat a legszükségesebb eszközöket, amelyekkel viszont a semleges és győztes országok bőven rendelkeznek.

Magyarországon, Németországon és Ausztriában egyre több és több ezer szülő képtelen előteremteni az iskolakönyvek, füzetek, írószerek, rajzeszközök és egyéb iskolai szükségletek költségeit. A téli hónapokban nemcsak a fűtőszerek tényleges hiánya miatt, de a gyermekek ruházatának rendkívüli fogyatékosága és a járványos betegségeknek főként a rossz táplálkozás következtében való terjedése miatt is szinte állandósul az iskolai oktatás hetekig-hónapokig való szünetelése. A közép- és felsőrendű iskolákban a különböző szaktárgyak oktatásához szükséges bemutatató és kísérleti eszközök hiánya ugyancsak bémítónan hat a tartalmi előmenetelre.

A békeszerződések anyagi rendelkezései messzire és súlyosan kihatnak a második, sőt harmadik nemzedék nevelésére, lelki és testi fejlődésére, apró gyermekeket és meg nem született csecsemőket büntetnek már előre szellemi és anyagi nyomorúsággal.

A Délbácska bécsi munkatársa illetékes helyről azt az értesülést kapta, hogy a Magyar Külügyi Társaság a Magyar Népszövetségi Liga, a Magyar Békeegyesület és a többi olyan magyar politikai, társadalmi és kulturális szervezetek, amelyek nemzetközi összeköttetéseket tartanak fenn, együttes akcióit indítottak annak érdekében, hogy a Népek Szövetsége alakítsa meg sűrűn nemzetközi iskolaügyi osztályt, amelynek feladata legyen, hogy minden államban egyenlő módon álljanak rendelkezésre a tanulás szellemi és anyagi feltételei.

A Népek Szövetsége felállítandó nemzetközi iskolaügyi osztályában a javaslat szerint képviselve legyenek a világ legjelentősebb oktatási szakágainak képviselői, akik minden politikai, nemzetiségi és vallási vonatkozástól mentesen tanulmányozzák és jelentsék tárgyilagosan az egyes országok (legelsőbb az elnyomott országok) oktatási intézményeit, állapítsák meg a fogyatékoságokat és a sűrűn szükségleteket.

Mind ezek alapján pedig a meggyarapodott államok nemzeti vagyonának értékmelkedéséből teremtsenek nemzetközi közoktatási állapot, amely rövid uton fedezze és lássa el a nyomorgó államok kulturális hiányának anyagi pótlását.

Csak egy pillanatra

álljanak meg a „SOA” kirakatai előtt

GRAMOFON

tiszta hang, cséres, 50 lemezes, eladó. Eötvös-tér 4. sz. alatt. (F. Ábián czipésznel.)

Lesz, vagy nem lesz mintavásár?

Az előkészítés munkájával megbizottak eddig semmit sem végeztek Bizonytalanná vált a vásár megrendezése

(Saját tudósítónktól) A hónapokkal ezelőtt felmerült vajdasági mintavásár ügyét annak idején a legnagyobb örömmel fogadta a Vajdaság egész ipari és kereskedelmi élete. Novisadon és a Vajdaságban létesült újabb gyártelepek és ipari üzemeknek vevőkört biztosítandó a mintavásár bizonyos óriási szolgálattal tehető volt a Vajdaság egész gazdasági életének, ezért már az első napokban a tervek olyan irányban látszottak fejlődni, hogy a mintavásári állandó jelleggel ruházzák fel olyképpen, hogy céljaira egy mindenképpen megfelelő helyiségcsoportot építenek ki. Az érdekelt kereskedők, iparosok és gyárvállalatok között a mintavásár megrendezésének terve a lehető legkedvezőbb fogadtatásra talált, s ennek következtében az Ipar- és Kereskedelmi Kamara helyiségében hetekkel ezelőtt e tárgyban egy-

másután kétszer tartottak gyűlést az érdekeltek bevonásával. A második ülésen egy szűkebb-körű bizottság alakult, amely megbízást kapott a tervek részletes kidolgozására. Érdeklődtünk a bizottság tagjainál arra vonatkozólag, hogy a vásár megrendezése az elmúlt hónap alatt mennyivel jutott közelebb a megvalósuláshoz? Legnagyobb meglepetésünkre azt a felvilágosítást kaptuk, hogy *ebben az ügyben a legutóbbi tanácskozás óta még egyáltalán semmi sem történt, s nem is valószínű, hogy a vásár tervéből valaha is lesz valami.*

Az első hetek lelkesültségének eloszlása után egy hónappal ez a terv is a fásultság és a közöny binárijába jutott. Minden jel arra vall, hogy a vajdasági mintavásár terve ezen okokból kifolyólag végleg elintézettnek tekinthető.

A munkáspárt veresége Londonban

London. (Eredeti táv.) A munkáspárt a községi választásoknál kétszáz helyet veszített Londonban. Veszteségeik hasonlóak vidéken is. A konzervatívok Bonar Law és Chamberlain vezetésével a két külön csoportot alkotnak, ame-

lyek azonban együttműködnek, a nemzeti és független liberálisok között azonban igen élesek az ellentétek, s az ellenjelöltek és igen gyakoriak. A nemzeti liberálisok vezére Asquith, a függetleneké Lloyd George.

Amerikai orvosprofesszor diagnózisa

a beteg Európáról

Egy ismert amerikai orvostanár, dr. E. de Marnay Baruch, aki egyébként jelentős író és szónok is Amerikában, kéthónapos tanulmányuton volt Közép-Európában s hosszabb időt töltött Németországban és Ausztriában. Mielőtt hazatérte, fogadta az egyik berlini lap munkatársát s beszámolt tanulmányútjának benyomásairól.

— Megrendülve állok az események tragikumai előtt, — mondotta többek között — különösen, ha arra gondolok, hogy ez a helyzet még lavinaszerűen tovább fog romlani, ha a németek ereje meg nem állítja. Meggyőződésem, hogy ha a németek is összetörnek, magukkal rántják az összes európai népeket és akkor oly viszonyok fognak előállni, amelyek árnyékukat kétségtelenül rávetik Amerikára is. Éppen azért minden állam önfentartási kötelességének tartom, hogy Közép-Európa gyógyulásán dolgozzék és hogy ne engedje meg egyeseknek, hogy egészen önző motívumokból szembeálljon ezzel a gyógyulással és lehetlenné tegye azt. Az egyesnél mindig fontosabb az egész, éppen ezért az önfentartás diktálja,

hogy segíteni kell Közép-Európán. De még van egy enél is magasabb kötelesség, az orvos kötelessége, amely megparancsolja, hogy segítsünk a szenvedőn, akár közel áll hozzánk, akár távol.

— Nem ütök, hogy nem lehet rossz néven venni Amerikától, ha tartózkodik a beavatkozástól, mindaddig, amíg itt nem uralkodik igazi béke, amíg a báborat átviszik a csatateret a tanácskozó-szobákba és a kereskedelem terére. Amerika nem akar semmit. Diplomáciai értelmében föltette nagy értelmetlenség volna, hogy Amerika résztvegyen olyan ügyben, amelyből számára semmiféle haszon nem származik, — sőt ellenkezőleg. Mert ha Amerika itt mint jóakaratu segítő közbelép, rögtön precedenst teremt más esetek, más országok számára, amelyeknek szintén megvan a maguk fájdalma s ha Amerika, amely az összes népek barátja, ily vállalkozásba fog, kiteszi magát annak a veszélynek, hogy vállalkozását mint az összes népek ellensége lesz kénytelen abbahagyni.

Amerika bizonyos ideálokért vetette ma-

gát a harcba s meggyőződésem, hogy most nem hagyhatja abba munkáját mindaddig, amíg a népek érdekében nem tesz meg minden tőle telhetőt. Rossznak nevezném népeimet, ha az altruizmusnak ez a gondolata lassanként egyre mélyebb utat nem vágná lelkében.

— Legborzalmasabb hatással volt rám a középosztálynak, a szellemi munkásoknak, kutatóknak, tudósoknak, papoknak, orvosoknak, íróknak és ügyvédeknek rettenetes nyomora. Én ugyan orvos vagyok és mint ilyen állandóan betegekkel vagyok körülvéve. Európában azonban a gazdasági test betegségeiről van szó s ezekről a betegségekről az illetékes orvosoknak, a közgazdászoknak és bankároknak kell döntenie. Am orvosi tapasztalatomból tudom, hogy egy eset sem oly kétségbeejtő, hogy nem volna remény a gyógyulásra, ha segítségünkre van a páciens egészséges konstitúciója. Es én meg vagyok győződve arról az egészséges konstitúcióról, minden borzalmas nyomor ellenére is, amelyet Közép-Európában volt alkalmam látni. Persze, az eddig megkísérelt gyógyító eljárások erősen emlékeztetnek a középkor orvostudományára, amelynek minden bölcsessége kimerült a kópülőzésben és piécázásban.

Ahelyett, hogy megtartanák az erőket, amelynek gyógyulást hozhatnának, ezek a modern kuruzslók azon dolgoznak, hogy valami módon még több vért csapoljanak le az erekből. Következésképpen ennek a módszernek a végzetlen valata és a legértékesebb néprétegeknek teljes proletarizálódása.

Emellett még teljesen figyelmen kívül hagyják a gyógyulásnak legfontosabb segítőeszközét, a beteg lelki életét. Ez ellen a módszer ellen az én objektív itélni tudó népem frontot kell hogy csináljon és én mindent meg fogok tenni, hogy adataimmal hozzájáruljak ehhez a frontváltatáshoz.

Forradalom Albániában

Athénből jelentik: Albániában forradalom tört ki. A kormánycsapatok visszavonultak, s a kormány Valonába menekült. Négy felkelő béget kivégeztek.

Győzelmi ünnep Olaszországban

Rómában november 4-én nagy győzelmi ünnep lesz, amelyen az olasz király is résztvesz. Az ünnepségek keretében az ismeretlen katona sírjához vonulnak, ahol koszorút helyeznek el. Dél előtt az ország összes templomaiban harangzugás jelenti a nagy ünnepet.

Üzent a föld . . .

— Irta: Németh Antal —

A vonat fáradt pihegéssel furta keresztül magát a hosszú estén. A mezők felett szerte terpedt csend fájón jaidult fel a durva zajra és a vonat kéményéből kisurranó fénykigyók vörös sziszegésére.

Lackó Gábor egyedül ült a kupében. Ajkát cserepesre legelte a hallgatás. És ez jó volt így, mert mindent, ami nagyon fájt belül, elsimogatott a ritmikus csend. Künn télutó volt, de Lackó Gábor tavasznak érezte az estét. A vasúti fülke nyitott ablakán az enyhe februárvégi szél halkán suhanó illatos légi gályákat hőmpolygetett feléje, melyek ezer színes álom tarka szőnyegével megrakodva békés kábulatba ringatták a lelkét.

Még pár nappal előbb regényt akart írni arról a témáról, melynek most ő lett a hőse. *Üzent a föld . . .* ez lett volna a címe és a lélekharcokba belefáradt modern ember gyógyulását tárgyalta volna. Az örök gyógyító, a föld és szent termése, a buza himnuszának szánta. És most ő vágat ezen a zokogó vas-szőnyegen a megigazulás felé.

— Nem írok többet, mert ez betegség . . . Egészséges ember csak élő életet termel . . . paraszt leszek, turom a földet, bevetem kemény acélos békével, mert a kenyér jóságát kama-

tozza majd testvéreimnek, az embereknek . . . Hívott a falom . . . az elfelejtett föld üzent utánam . . . — hajtogatta magában Lackó Gábor az elutazása előtti napokban. És az utolsó két mondat úgy zengett keresztül a lelkén, mint az imára hívó harangszó.

De most, hogy a megvalósulás rohamléptekben közeledett feléje, hirtelen megdöbben saját elhatározásától. Ugy érezte magát, mint egykor gyermekkorában, amikor meg akart halmi valami kicsiny bánatért . . . A kési már odaillesztette a szíve tájkára, de nem volt elég ereje meglökni, hogy kaput hasítson gyenge gyerek-testén a halál számára. Nagyon csúnyának találta a vért, meg a sebet és elhalasztotta a halált akkorra, amikor majd valami mérget tud szerezni.

Író volt Lackó Gábor és fiatal. Ez a kettő beteg vergődésben csókolta, marta egymást bévül és ezért hamar megrokkant a csodálatos lázak viselője. Malomkő volt az, hogy él és hogy szeretett volna nyugodt életben gázolni a halálig . . . és malomkő volt az, hogy tétova akarások paskolják a lelkét. És a két malomkő beteggé örölte Lackó Gábort. A kritikusok rámondták, hogy dekadens, a nőknek nem volt eléggé férfi és önmaga előtt legjobban azt szégyellte, hogy nem tud igazán, mélyen örülni. Semminek.

— Én vagyok az a modern Midas király, — szokta mondani, — aki amihez hozzáér, a

lelke előtt mindaz hamuvá omlik szét. Szürke, nagyon szürke hamuvá . . .

Ezt a hasonlatot sokszor elmondta önmagának. Most is elismételte, mert kezdte érezni, hogyan temeti be a lélektelenség, sivar élete legszebb álmát.

Künn hűvösre fordult az este. A mezők teste halkán remegett a neki-neki kerekedő februári szélben. Itt-ott még kis hóbuckák világitottak a sötétben, azután mindenre halotti palástját terítette az éj.

Lackó Gábor felhuzta az ablakot. Észrevette, hogy fázik.

— Így vagyok én mindennel . . . — elmélkedett magában. — Mindent későn érzek meg . . . amikor már nem lehet segíteni . . . már bizonyosan alaposan meg is hültem.

Ez rádöbbenette a kerülgetett igazságra. Hátha a másik megérzés is későn érkezett?

A vonat zakatoló, ideges i-gen-je volt a válasz.

Fáradt, szomorú maradék öröme is elszállt, mint a körülötte lengő tavaszi illatok. A vonat horkanva vágatott tovább . . . dohogó, boruskedvű zökögése csendes, színes álomba ringatta Lackó Gábor töprengő agyát, amilyen a való életben sohasem kopogtatott be lelkébe.

Álmában gyönyörű, nagy asszony közeledett feléje . . . olyan volt, mint valami mítológia lapjairól leszállt bőség . . . Gáise, a föld istennője — villani át Lackó Gábor agyán a

HIREK

— **Nyilvános előadás.** A kereskedők és iparosok egyesületének nagytermében (Njegoseva-ut. 1. l. em.) vasárnap, november 5-én délelőtt 10 órakor *Miroszavlyevics P. Koszta* a helybeli kereskedelmi kamara elnöke nyilvános előadást tart devizapolitikánk irányelveiről. Utána az egyesület tagja, *Ernst Bernát* tart előadást a drágaság elleni küzdelemről. Az egyesület felszólítja a kereskedőket és iparosokat, hogy jelenjenek meg ezen előadáson minél nagyobb számban.

— **Sikkasztott a noviszádi dohánygyár főkönyvelője.** Az Uprava Monopola feljelentésére a noviszádi államügyészség elrendelte a noviszádi monopoloraktár főkönyvelőjének Blagoje Taszicsnak letartóztatását. Taszics többrendbeli sikkasztással és hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolják.

— **Jótekingy mozielőadás az orosz menekültek javára.** E hó 13-14-15-én mutatja be Sloboda-mozi a „Szfing titka” című monumentális filmet, amelynek tiszta jövedelmét a noviszádi orosz emigráns-kolónia kapja.

— **Beomlott menyezeti.** Csütörtökön este 10 óra tájban beomlott a Futtaki-ut 9. sz. házban Nagyfejű Endréné kézimunka üzletének menyezete. A tulajdonos, két hölgyismerőse társaságában — az üzlethelyiségből nyúló hátsó szobában tartózkodott, amikor az átszakadt tetőgerendák, téglák és vakolattermékek hatalmas robajjal lezuhant a földre, összetörvén néhány állványt. Az ezekre helyezett áruk természetesen hasznavehetetlenné váltak. Az üzlethelyiségben már a délután folyamán látogatást tett egy, a házban lakó építésmérnök, akit bizonytalansággal érte, ha a tetőzet tervezett megvizsgálásához szükséges eszközöket azonnal kézhez kapja. A mérnök távozása után szakadtak le a tetőgerendák. A vizsgálat megállapította, hogy abban az esetben, ha az üzlethelyiség felett homlokirányban elhelyezett gerendák mondják fel a szolgálatot, az épület egész keleti oldalát a bedőlés közvetlen veszélye fenyegette volna. A keresztgerendákat a mai nap folyamán kicserélték. Az üzlettulajdonos kára néhány ezer dinár.

— **Olasz vízum kell Fiuméba.** Susak és Fiume között eddig a közlekedés csupán egyszerű igazolvány alapján történt. A faszisták azonban az utóbbi napokban mindenkit visszaküldenek a Zagrebba utasítanak, hogy az ottani olasz konzulátustól szerezzék vízumot.

— **Bortermelő Egylete** ezúton kéri fel tagjait, hogy *vasárnap, folyó hó 5-én délután 2 órakor* az egyesület helyiségében megtartandó *rendkívüli közgyűlésen* saját érdekükben okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. 1-3

remegés. Es ő tétován állt a ragyogó örök Asszony előtt, aki várva-várja, hogy meggyóditás, hogy gazdag adakozó kedvvel adhasson új termő életet a világnak. . . .

Laczkó Gábor tehetetlen vágytalán meredt a gyönyörű Asszonyra. Valami megkapta a szívet és összeszorította, mint minden vágy teljesülés előtt. . . . A nagy nosztalgia elomlott és amikor Laczkó Gábor remegő ujjai végigtutottak a szelid jóssággal mosolygó Asszony bársnyos testén, elomlott az Asszony is. . . . Hamuvá, szürke hamuvá. . . .

Laczkó Gábornak eszébe sem jutott, hogy gyilkolt. A modern Midas király csak állt a hamutenger közepén. Es ez a tenger el kezdett hullámozni, lassan barna röggyé változott és most végtelen mezők egyedülvalóságban találta magát Laczkó Gábor.

A csodálatos kéken ragyogó álomégről hatalmas aranyzuhatag záporozott le a Napból a földekre. Csengve csilingelt az egymásba ütő sok fény. A hangjuk gunyos volt és valami olyasmit mondtak Laczkó Gábornak, hogy: . . . ha te nem, hát mi! . . . Es a mezők megnyitották ölüket a termékenyítő aranyzár előtt.

Es csoda történt. A rög vajudva mozdult. A hónapok pillanatokká sűrűsödtek és sercegve pattant csirába a buza, Majd nőni kezdett. . . rövidesen hatalmas táblák bölöngatták sulyos kalászaikat az ég felé. . . .

— . . . Mint az imára hívó harangok, —

— **A törökök soroznak Thrákiában.** Londonból jelentik: Az angol és francia kormány tiltakozott a török lakosságnak Thrákiában történő sorozása ellen, amit a kemalisták kezdtek meg. Figyelmeztetik az angorai kormányt, hogy ez a mudaniai szerződésbe ütközik.

— **Erhardt kapitány puccstervei.** Berlinből jelentik: A baloldali sajtó sokat foglalkozik Erhardt kapitány állítólagos felhőzést terjesztő puccsával, melynek kitörését november 11-re mondja. A lapok nem hiszik, hogy Erhardt kapitány terveit végrehajtsa, mert saját táborában is nagy ellenzéke van.

— **Az Orfeum új műsora** ismét nagy-szerű gárdát vonultat fel. A hatalmas anyagi áldozattal szerződött nagy műsor slágerszámait *Ajax és George* akrobaták, *Norma és Almani* excentrikusok, *Winkel* nagybögművész, *Urvalak* komikus, *Wally Fiori* koloratur énekesnő, *Melfies* apacstancosok, *Hamilton* gyorsfestő, *Lauskow* orosz ének és táncbetűs. Az előadás 10 órakor kezdődik, belépődíj nincs.

— **Új közgazdasági lap indul Novisadon.** Novisad fejlődő ipari és kereskedelmi életére a legkitűnőbb közgazdasági szakértők szerkesztésében megjelenő közgazdasági szaklapot, amelynek első száma „Kurir” címmel december elsején hagyja el a sajtót. Rovatai Gabona, Chemia, Vámjelentés, Pénz, Liszt és sütőipar, Vasipar, Műszaki cikkek, Tőzsde, Iparkamara, Törvények és rendeletek, Fűszer és gyarmatárú, Fapiac, Boripar, Gazdasági hírek, Építőipar, Tanácsadó és Kültöld címekekkel a közgazdasági élet minden ágát szakszerűen fogják taglálni. A lap a Gutenberg-nyomdában készül. Első száma december 1-én jelenik meg.

— **Nem lesz Rathenau-ut Berlinben.** Berlinből jelentik: A községtanács elé javaslatot terjesztettek, hogy a Königsalbert nevezék el Rathenauról. A többségben levő német nemzeti párt és néppárti képviselői azonban leszávazták az indítványt.

— **Százezer hivatalnokot bocsátanak el Ausztriában.** Bécsből jelentik: Az osztrák kormány hosszas tárgyalások után elhatározta, hogy 1924. július 21-ig százezer tisztviselőt bocsátanak el. Így is marad még 150.000 hivatalnok Ausztriában. Az osztrák kormány ezenfelül még azzal a tervvel is foglalkozik, hogy a telefoni bérbeadja angol vagy francia érdekeltségűeknek.

— **A magyar jóvátétel kérdése.** Budapestről jelentik: Kállay pénzügyminiszter kijelentette, hogy amíg a jóvátétel kérdése nincs elintézve, a korona értéke állandóan hullámozik és így reális költségvetés kivihetetlen. Ezért három havi indemnitást fog kérni.

— **Hangja** csak akkor lesz, ha *Caruso* cukorkát fogyaszt. Mindenütt kapható.

suttogta Laczkó Gábor áhitattal és kívül nagyon mélyen érezte, hogy már — késő. . . Nem tud imádkozni többet. . . . Hűtlen, rossz ember, nem tudná egész életével szeretni a legpompásabb, leggyönyörűbb Asszonyt, aki pedig csak egész szerelmet fogad el: a földet.

Hirtelen nagyot zökkent a vonat — állomáshoz érkezett. Laczkó Gábor felébredt. Künn kiabáltak, zörögtek a ki- és felszállók, azután újra tova vonszolta magát és Laczkó Gábor sulyos lélek-terhével a távoli célok felé.

Az ébredéstől keserű volt a szája íze.

— Hova? . . . Minek?? . . . Miért?? . . .

Egyszerre rázuhant minden múlt. Ujra szíve fölött érezte a kés hideg vasát. . . . életének összes céltalan mozzanata agyába kapaszkodott és húzták, tépték a számára egyetlen lehetőség felé.

— Későn üzent a föld. . . . mormogta gunyos mosollyal. Azután hirtelen megtöbbször, hogy önmaga előtt is hazudik. Eszébe öltött az álombeli Asszony szelid jósságu arca. Lehajította csüggedten a fejét.

— Én hallottam meg későn — a föld mindig várt reám. . . . De én, kósza Peer Gynt, álombolond lovag, csak meghalni érkeztem el Solveigemhez. . . .

Laczkó Gábor szótlanul elővette kis revolverét. Megsimogatta és —

És a vonat megállás nélkül rohant tovább az ébredő mezők remegő testén keresztül a hajnal felé. . . .

— **A kisebbségi nyelv „szabad” használata Torontál vármegye közgyűlésén.** Becskerekéről jelentik: Torontálvármegye keddi közgyűlésén Zsombolya község valamilyen ügyével kapcsolatosan dr. Kovács István becskereki vikárius-plébános engedélyt kért az elnöklő dr. Vlaskalin Milorád főispántól arra, hogy indítványát magyar nyelven terjeszthesse elő. A kérelem különösen a radikális párti megyebizottsági tagok között keltett nagy izgalmat. Az izgatottak nevében hamarosan szólásra emelkedett az egyik radikális, s szenvedélyes hangon, de annál kevésbé meggyőző módon tiltakozott az ellen, hogy a magyarnyelvű felszólalásra az engedély megadassék. A türelmetlen megyebizottsági tag felszólalására dr. Vlaskalin kijelentette, diszkrecionális joga az engedély megadása s ezután felszólította a vikáriust, hogy javaslatát magyar nyelven terjeszse elő. A vikárius-plébános rövid beszédét ezután zavartalanul elmondotta.

— **Az emberformájú majom paradijsomkertje.** A majom, még pedig az emberformájú (antropomorph) olyan fontos kísérleti állatja a párisi Pasteur-intézetnek, mint akár a házinyul. De fölöttébb drága portéka. Messze Afrikából hozzátják, és darabja belekerül öt-hat ezer frankba. Hogy ezt a drága portékát olcsóbbá tegyék, érdekes terv megvalósításához láttak Pasteurék. Kiküldték az intézet egyik kiváló tudósát, Wiebert bakteriológust Nyugat-Afrikába. Wiebert odakünn afféle majomparkot alapít, bekerített nagy területet, melyen a togyulú ejtett majmok egész szabadon élhetnek és szaporodhatnak. Az európai állatkertek szűk ketreceiben és börtöni levegőjében a majmok nem igen szaporodnak. Wiebert a környék bennszülötteit is megszervezte majomvadászatra és fogásra, úgy, hogy a park mindig bővében lesz a majomnak. Idővel laboratóriumokat is építenek a park közelében, s Párisból kiküldött bakteriológusok a helyszínén folytathatják majd tudományos kísérleteiket.

— **A noviszádi német-evangélikus ifjusági énekkar** szombaton, folyó hó 4-én a Sloboda szálló nagytermében táncal egybekötött hangversenyt rendez.

— **Ben Aroliy-Bey.** A „Sloboda szálló” nagy terme zsufolásig megtöltve kíváncsi közönséggel várta a „legmodernebb tudomány mesterét.” Az előadás végefelé folyton növekedő taps- és kacagásvihar bizonyította, hogy Ben Aroliy Bey nagyon is kielégítette a közönség igényeit. Amit mutatott az osztrák ismerésre talált. Telepatikus feladatait a legnagyobb könnyűséggel oldotta meg s a „médiomok” ravasszága nem tudott túljárni Aroliy eszén illetőleg szenzációs telepatikus érzéken, ugynevezett hatodik érzéken. Bámulatot keltett az a biztonság, mellyel Aroliy bey egy néző dugóhúzóját a zsebéből kivéve a színpadon levő leander törzsébe szúrta, vagy a kékításkában elrejtett kulcsot megtalálta. Hogy egy más mutatványnál a keresztvetés nem sikerült az a médium hibája és nem Aroliy-é volt. Csodálatot keltett a képzelet rablógyilkosság kinyomozása, melyet a derék telepatia bekötött szemmel és a médium érintése nélkül ejtett meg. Szuggesztív kísérletei kivétel nélkül sikerültek. Az akaratlanú tett kísérleti objektumok furcsa gesztusai a közönséget páratlanul derűs hangulatra keltették, mely a berugási jelenetben érte el tomboló kulminációját. Annie Aroliy búvészmutatványai is mind sikerültek. Mint értesülünk Aroliy Bey hétfőn megújítja sikerült estélyét ezúttal teljesen új műsorral és mutatványokkal.

Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár RészvényTársaság Novisad — Ujvidék

Felmondás nélkül fizet vissza minden betétösszeget.

Kamatláb 6% netto. Ha a betevő tőkét 3 vagy 6 óra leközti óhajtja, úgy magasabb kamatozásban részesül. 333

Közgazdaság

Bukik a márka és vele a francia frank

A márka ma Zürichben 0.08,
a francia frank pedig 37.60

A márka folytatja szédületes zuhanását. Tegnapról mára Zürichben ismét 4 ponttal, vagyis 30 százalékkal esett, úgy hogy ma már 100 márka ára 8 svájci centime. A márkával megismétlődik az az óriási débaucle, amely tavasszal az osztrák koronánál láttunk. Ennek a közép-európai általános kórnak valódi okát igen nehéz megállapítani. A sok ok egyike mindenesetre az antant, s elsősorban Franciaország irgalmatlan reparációkövetelése. Hogy ez az állítás helyes, azt bizonyítani látszik a francia franknak az utóbbi hetekben észlelt feltűnő árhanyatlása. A párisi deviza a négy év óta megszokott 42-45 frankos zürichi nívóról állandóan lejjebb esik, s ma elérte a francia frank eddig sohasem észlelt árfolyamminimumát a 37.60-t. Franciaország is óriási pénzügyi nehézségekkel küzd, s nem igen nélkülözheti a reparációk címén remélt, de mindinkább illuzóriásabbá váló német fizetést. A francia frank így a német márka áldozatává válik, mert a francia pénzügyminiszterium a kimaradó német aranymárkák helyébe papirfrankokat kénytelen nyomtatni, miáltal kezdetét veszi a közép-európai államoknál oly súlyos krízist előidéző bankjegy infláció. A francia frank bukása még korántsem oly óriási, hogy abból messzebbmenő konzekvenciákat lehetne levonni, mert elvégre Franciaország gazdag állam, győztes állam, melynek még óriási tartalék-erőforrásai állnak rendelkezésére; annál súlyosabb azonban Németország sorsa, melyet a békeszerződések megfosztottak a „regresszállás” majdnem minden lehetőségétől. Siralmas képét adja is a mai Németország gazdasági helyzetének az alábbi Berlinből ideérkezett távirat, mely a tavaszi bécsi napok siralmas repriméit jelentik.

Berlin. (Eredeti távirat.) A mai tőzsdén ismét óriási hausse indult meg. A dollár, mely a tőzsde zárlatkor 5200 márkán jegyzett, az esti magánforgalomban felszökött 5600-ra. Ezek a jelenségek a gazdasági felbomlás összes jeleit mutatják. A kifosztott Bécsből a spekulánsok Berlinbe költöztek. A valuta stabilizálása szempontjából a helyzet reménytelen. Külföldi szakértők véleménye szerint a márka stabilizálása csak külföldi aranykölcsönnel lehetséges.

Tőzsdei árfolyamok:

A jugoszláv korona Zürichben 2.20

Beograd, nov. 3. London 273.50—276.50, Páris 436—440, Newyork 61—62.50, Milánó 259—261, Prága 1.98-2.02, Berlin 1.10—1.20, Bécs 0.086-0.082, Bukarest 38—40—, Budapest 2.44—2.50, Szófia 41—43, Szaloniki 138—142, Zürich 1125—1132, Brüsszel 408—412, Amszterdam 25.20—25.80, Athén —, **Zagreb,** nov. 3. Newyork 61—63—, Páris 437—439, London 272—277, Milánó 254—260, Prága 197—201, Berlin 1—1.20, Bukarest 39—, Budapest 2.48—, Amszterdam 25.40, Bécs 0.08—0.085, Brüsszel —, Szófia 41—, Varsó —, Zürich 1122—1138. **Zürich,** nov. 3. Zárlat. Berlin 0.08375 (0.11375), Hollandia 215.40 (216—), Newyork 548.50 (556—), London 245.3 (243.5), Páris 37.60 (38.20), Milánó 23.05 (23.60), Prága 17.40 (17.25), Zagreb 2.20 (2.22), Budapest 0.22 (0.22), Varsó 0.04 (0.04), Bécs 0.0071 (0.0071), bélyegezett osztrák korona 0.0074 (0.0077), Bukarest 3.455 (3.45), Szófia —

A novisadi terménytőzsde hivatalos jegyzései 1922. nov. hó 3-án. Bácskai buza 77-78 kg-os 2° kötés 335 (1150 mm), bácskai buza 76-77 kg-os 2-3° kassza duplikát kötés 335 (200 mm), bánáti buza 77 kg-os 3° zentai paritásban kassza duplikát kötés 330 (400 mm), bácskai buza 77 kg-os 3°-os kassza duplikát kötés 335 (100 mm), bácskai ápa 64-65 kg-os kötés 240 (100 mm), bácskai őtengeri kassza duplikát kötés 270 (300 q), bácskai újengeri márciusra 25° kassza kötés 180(500 mm), bácskai újengeri márciusra 100 százalékos kassza kötés 160—162.50 (2000 mm).

bácskai csöves tengeri kassza duplikát kötés 105 (500 mm), bácskai tarkabab kötés 300 (100 mm), bácskai 2. sz. főzöliszt kassza 25° kötés 475 (100 mm), 2. sz. főzöliszt Beograd kötés 480 (100 mm), 2. sz. bácskai főzöliszt kassza duplikát kötés 487.50—490, (600 mm), 5. sz. kenyérliszt Bánát ab Vrsac kassza duplikát kötés 425 (100 mm), bácskai buzakorpa decemberre kötés 137.50 (200 mm). Irányzat változatlan.

SPORT

* **A serleg sorsa** valószínűleg a holnapi OSKV-NTK mérkőzésen lesz megpecsételve. Páratlanul izgalmasnak ígérkezik a küzdelem, amelynek különösen az kölcsönöz megkülönböztetett érdekességet, hogy minden esett goalnak óriási jelentősége van. Momentán az OSKV minimális goaldiferenciával áll az élen. Egy esetleges győzelemmel tehát igen megerősítheti pozícióját, úgy, hogy a legveszélyesebb ráválisnak, a NAK-nak, csodákat kell a J. Makkabi ellen produkálni, ha az OSKV ellen szembe akar kerülni. Igen érdekes a dolog másik oldala is. Az OSKV esetleges vereségével kibukik a NAK riválisa, de helyébe lép a másik, az NTK, amely egy NAK-Makkabi eldöntetlen esetén elhalássza a serleget. A mérkőzés fél 3 órakor kezdődik.

* **Díjmérkőzést játszik a NAK** első csapata, az egyesület ifjúsági és tartalék játékosai-ból kombinált csapatával. A mérkőzésnek, amely vasárnap délelőtt 9 órakor kezdődik a NAK pályán, szigorú tréning jellege is van a szerdai J. Makkabi mérkőzésre való tekintettel. A komplett első és ifjúsági csapat játékosain kívül az alábbi játékosok pontos megjelenését (reggel fél 9 órakor) elvárja a szakosztályvezető: Klier, Horvát II., Mandity, Simon, Balog. Az első csapat ellen játszó csapat az öltözőben lesz összeállítva.

* **Ismét szenzációja van Budapestnek.** November 1-én az I. és II. osztály válogatottjai álltak szemben egymással és a legnagyobb meglepetésre a II. osztály győzött 3:1-re. Az első osztályból hiányzott Orth, Paulusz és Vogl II. viszont a II. osztály is két tartalékkal játszott. Gyengén védett a még sérült Amsel.

Színház—Mozi

A Nemzeti Színház heti műsora. Szombat: premiér: „Az Asszony bűne” E. de Girardine 3 felvonásos drámája. Vasárnap délután 3 órakor fél helyáron Kálmán és Bakonyi operettje a „Tatárjárás” kerül bemutatásra. Este Meilhac és Halévy 5 felvonásos komédiája a „Tricoche és Cacolet” jön színi-re.

Apollo. A gyönyörűszip Sarah grófnéről szól a film, melyet az Apollóban mutattak be tegnap. Ohnet regénye után helyezte a pálmás francia rivierára a romantikus, szentimentális filmregény főszerepébe a klasszikus szépségű Francesca Bertini. A mesteri rendezésű film minden egyes jelenete bámolatra méltó. Gyönyörű tengerparti tájképek intím interieurokból váltakoznak egy nagy művészrendező keze alatt. A gyönyörű millióben Francesca Bertini ideális nőalakja mesterit alakít. A szenvedélyesen szerető, de viszonzásra nem találó ideáljában csalódott grófné szenvedéseit, tragikus végét nem is személyesíthette meg más jobban, mint a szép Francesca Bertini.

TÜZIFA

legolcsóbban beszerezhető
hajó és waggontételekben

GERBER-sörgyár
— STARI-BECSEJ. —

LEGUJABB

A hadügyminiszter lemondott

Beograd. (Er. táv.) Vászics Milos hadügyminiszter, aki ellen az utóbbi időben a beogradi lapok nagy akciót indítottak, tegnap este beadta lemondását. A mai minisztertanács Vászics tábornok lemondását tudomásul vette s felkérte, lássa el hivatalát utódjának kinevezéséig. Vászics utóda valószínűleg Perics tábornok lesz.

György herceg ügye

Beograd. (Er. táv.) Pasics miniszterelnök ma tárgyal Timotijevics Koszta belügyminiszterrel György herceg ügyében. Utána megjelent a királynál a semmitűző és az államtanács elnökeinek kíséretében. Hír szerint a herceg ügyét végleg rendezendő koronatanács még e hó végén ül össze.

A kormánykrízis

Beograd. (Eredeti távirat) A demokrata-párt mai ülésén Davidovics Lyuba heves támadást intézett Pribicsevics és Timotijevics ellen, akiknek szemére vetette, hogy azzal, hogy nem mondják le a kormányt, rendkívül megnehezítik a demokrata-párt helyzetét. Davidovics erősen követeli, a kormány mondjon le, hogy a demokrata-párt szabad kezet nyerjen a radikálisokkal való újabb koalíciós tárgyalások megkezdésekor.

Holnap a párt döntő fontosságú ülést tart. Ha ezen az ülésen Davidovicsék leszavaznák Pribicsevics hivatását, ez maga után vonná nemcsak a kormány, hanem a koalíció teljes bukását is.

Felelős szerkesztő: **Dr. Szlezák Rezső**
Kiadótulajdonos: **Fáth Ferenc és társai**

Eladó házak.

Mlinska ulica 8. (Gözmalom),
S'jukina ul. (Szalonka) 23—25.
és Arany utca 5. — B3vebbei
Sljukina u. 14. 3905 2 3

Megvételre keresünk jó állapotban levő
ZONGORÁT.

Árajánlatok: a gármany megnevezésével
Bošnjaković és Radić
Szabadság tér 3. (Wag' er-palota) Tel. 162.

Butorozott szobát keres

háaspár esetleg konyhabasználatra! — Ajánlatok „Direktor”
Hotel Kraljica Marija cím alatt
kéretnek. 3904 2 3

ÉRTESÍTÉS!

Rosenberg Hermann táncosnár privát táncórákat ad fiatalok és öregek, valamint házastársak, hajadonok és nőtlének részére, a jelenleg divatos táncokból.

Uj tánc! Pasetto francia keringő, Szalon Simmi, Wanktep Qadrille, valamint szerb táncok, melyeket az összes bálkon táncolnak.

A magán táncórák egyesek vagy 6-10 személyből álló csoportok részére a lakáson, Péter király-utca 23. l. em. lesznek megtartva.

Kívánatra hához is elmegyek táncórákat adni.

Egy komplett hálószoba

és konyhaberendezés, egy magas plüss diván, egy asztal azonnal eladó. Megtekinthető reggel 9 től délután 5 óráig Peics-u. 18. alatt.

**SPOLLO
MOZGÓ**

**NOV.
4**

Sarah grófnő.

Ohnet György regénye után 5 felvonásban.

Főszerepben: Franceska Bertini.

Eladó egy jókarban levő „Magyar állam gépgyári”

20 lóerős benzín motor.

Érdeklődni lehet: *Mladen, Stanko és Titorovity-cégnél Silbás-on* (Bačka) Vojvodina. 3897-2-2

HORDÓK és KÁDAK

bornak és pálinkának, esszencnek, sörnek, conserveknek, káposztának, zsirnak és olajoknak, keményfából, ujak és használtak minden nagyságban és mennyiségben raktáron és legolcsóbban beszerezhető

DESIDER LÁSZLÓ nál Noviverbás (Bácska) Poštanska ulica, özv. Wagner-ház.

35 HP. Szívógázmotor

és teljes malomberendezés azonnal eladó. Ajánlatokat továbbít „Schmolka” hirdetőiroda Novisad, Futoška put 2. Postafiók 92. 3907-2-2

Mint a „DANICA” vegyipar r. t. képviselői,

van szerencsénk t. vevőkörünk tudomására hozni, hogy a fentnevezett gyár összes cikkeiről, ú. m.:

Petroleum, benzin, gázolaj, gép- és cilindrolajok, tovitte- és kocsikenőcs, parafin és parafingyertyák, rézgalic, mütrágya, oxygen stb.

eredeti ajánlatokkal szolgálhatunk.

Valamennyi itt felsorolt cikkből helybeli bizományi raktárunk van.

Teubner és Társa, Novisad.

Horváth Sándor malma

Temerin mellett, majdnem új állapotban, 6 járatu, 50 lóerős szívógázmotorral, szabadon lengő sítisztával eladó. Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos a helyszínen. 3892-3-3

Földszintes ház,

Temerini-ut legelső részén. öt helyiséggel és melléképületekkel, nagy udvarral és kerttel, igen kedvező áron eladó. Vevő azonnal beköltözhet. Feltételeiről felvilágosít

Bošniaković és Radić

bizományi irodája Szabadrag-ér 3. (Wagner palota) — Telefon: 162.

Alkalmi vétel.

Novi-Vrbas határában 71 hold tanyaépületekkel (2 szoba és konyha, kamra, istálló, félszer és kukoricagóré), 40 hold tanyaépületekkel, 21 hold, 10 hold, 3 hold szántó eladó. Kizárólagos megbízott:

Schmidt Frigyes, Novi-Vrbas 382.

VASÁRUK,

rudvasak, Winter-kocsitengelyek, méretlemezek, tető-zár-cső-horgany-horganyozott és fehér-bádog-lemezek, öntött tűzhelylapok, öntött lemez kész tűzhelyek, ekék, ekekések, szerszám-acélok, sodrony, sodronyszegkek, szerszámok, csavarárúk, hitelesített üzleti egyensúlymérlegek, épület és butorvasalások, kapitelek, asztal-lábak, dísz-fafaragványok, kovácsészén, kátrány, valamint egyéb vasárúk állandóan nagy választékban raktáron 2369

KUSZLI GYULA

vaskereskedésében Novisad (Ujvidék) Temerini utca 8. szám alatt.

Vaskereskedők figyelmébe!

Egy nagyobb mennyiségű Westenféle *zománcozott bádog edény* minden számban, valamint *horganyozott vízveder* 28, 30, 32 cm. nagyságban van raktáramon, melyeket a legolcsóbb napi árban ajánlok. — Kérjen árajánlatot.

K. Tóth Antal vaskereskedő

Buza tér 11. sz. 3892-3-10

Egy jó karban levő 3901-2-2

BORSZIVATTYU

gummi csővel igen olcsó áron eladó
BRÜLL KENDERGYÁR.

VÉGELADÁS

az összes téli és őszi árukból

≡ Legolcsóbb árak! ≡

Ranko Omaljev, Novi-Sad